

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 49.

V Ljubljani, v petek 28. februarija 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 27. februarija.

Hausner †.

Današnje sejo pričel je predsednik dr. Smolka z naznanilom, da je poslanec Hausner preteklo noč umrl. Hausner je bil eden najslavnejših poslancev poljskih in eden najizvrstnejših govornikov poslaniške zbornice sploh. Bolehal je že več let in v pozimskem času navadno bival v milejšem južnem podnebju; k letošnjemu zasedanju pa ga ni bilo več, ter se je bil že v pričetku odpovedal predsedništvu budgetnega odseka, za katero je bil namesto njega izbran poslanec Zeithammer. Dr. Smolka se je danes spominjal njegovega marljivega delovanja v državnem zboru in doma in pohvalno omenjal njegovih lepih lastnosti. Gledé političnega mišljenja pripadal je k liberalni stranki poljskega kluba ter se je navadno odtegoval glasovanju, kadar je šlo za kako liberalcem nepovoljno reč. Na smrtni postelji je bil previden s sv. zakramenti, kakor poročajo telegrami v današnjih listih. Kadar človek zapušča svet, marsikatero reč vidi v drugačnem svitu, kakor v življenji.

Gališka propinacija.

Vsled odkupa propinacijskih pravic na Gališkem dobi država precejšnjo denarno svoto. Vlada je zbornici predlagala nasvet, naj bi se za ta denar nakupila posestva na Gališkem, ki bi prišla državi v last. Večina budgetnega odseka je pritrdila temu predlogu, manjšina pa priporoča, naj se o tem predlogu prestopi na dnevni red, ter se dotični zneski postavijo v državni proračun, zaradi nakupa posestev pa naj vlada zbornici izroči posebne predloge. Že v budgetnem odseku je bil o tej zadevi obširen razgovor, ki se je danes ponavljal tudi v zbornici. Kronawetter je govoril za nasvet manjšine, katerega je kot poročevalec zagovarjal dr. Russ, Rutovski pa je branil stališče večine,

češ, da je prav denar, ki ga plača Galicija, obrniti za nakup posestev v Galiciji. Govorila sta še doktor Gross na levi in generalni govornik Pininski na desnici, Abrahamovič in Kronawetter pa k dejanjskim popravkom; potem je spregovoril nekoliko besed še poročevalec grof Deym, za katerim je Vergani nasvetoval ustno glasovanje o predlogu manjšine gledé prestopa na dnevni red. Toda ta predlog ni obveljal, ker se ni našlo 50 poslancev, ki bi ga bili podpirali. Pri glasovanju je s 121 glasovi proti 100 obveljal nasvet poročevalca grofa Deyma, naj zbornica prestopi v posebno razpravo.

Toda pri § 1. se je vnela zopet živahna razprava, ker je manjšina priporočala, naj se denar sicer porabi za nakup zemljišnih posestev, toda ne samo na Gališkem, ampak tudi drugod. Govorila sta na levi Russ in Gross, ki je strastno napadal ministra poljedelstva, češ, da se je oziral na svoje lastne razloge, ker se je v svojih razlogih deloma skliceval na večino, deloma pa na manjšino. Ti napadi pripravili so grofa Falkenhayna, da je odločno oporekal tem napadom na svojo čast in poštenje. Pri glasovanju je bil nasvet odsekov manjšine odklonjen s 126 glasovi proti 93, ter je obveljal dotični zakon, kakor ga je predlagala vlada, oziroma večina budgetnega odseka. Za rešitev tega predmeta porabila je zbornica cele tri ure.

Druga točka dnevnega reda so bile nekatere premembe pri davščini od žganja in piva, ki so bile brez posebne razprave rešene po nasvetu dotičnega odseka.

Tudi kongrua je na dnevnem redu, pa danes ne pride na vrsto, ker je pred njo še vtemeljevanje samostalnega predloga poslanca Proskovca zaradi posilnega cepljenja goved.

Nova šola lepo cvete!

Veliko pritožb se je že čulo in čitalo o slabem sadu, ki ga rodi brezverska šola in ki se razodeva

zlasti v zaničevanju katoliške cerkve in njenih služabnikov škofov in duhovnikov. Ali kaj tako strastnega že dolgo ni bilo čitati, kakor je bil neki članek pod naslovom „Zu dumm“ v strokovnjaškem nemškem šolskem listu „Die Volksschule“. V katoliških časnikih so se precej takrat oglasili nekateri duhovniki, ki so živahno oporekali proti strupenim in obrekovalnim napadom omenjenega lista, poslednji čas se pa objavljajo od vseh krajev taki protesti, ki jih učni minister pač ne bode mogel prezirati. V zadnji seji je reč prišla v razgovor tudi v državnem zboru, ker je poslanec Pscheiden s svojim tovariši izročil naslednjo interpelacijo:

V učiteljskem listu „Die Volksschule“, katerega izdaje dunajsko učiteljsko društvo „Volksschule“, vreduje pa nadučitelj Katschinka, član dunajskega okr. šolskega sveta in načelnik avstrijske učiteljske zaveze, je bil v št. 5 t. l. na strani 76, pod naslovom „Zu dumm“ objavljen grozno sramotilen članek proti katoliški duhovščini, ki nima para z ozirom na sovražnost, surovost in neresničnost. Katoliško duhovščino sramoti ta članek, češ, da je „stoletja nesrečno vplivala na ljudstva in države“; da duhovniki „za svoje namene pripravljajo človeka s trdovratnim zanikanjem njegove pravice do srečnega svetnega obstanka“, da „gledajo z veliko prevzetnostjo s svoje dozdevne višočine na vse človeštvo“, da „le zá-se iščejo dobro življenje“, da „prenašajo materializem v najsvetejše reči“, da „so bili vedno pod površjem zdravega človeškega razuma“, da so „dokazali popolno nezmožnost za vodstvo narodov“, da „hočejo vrejevati vse zadeve življenja s stališča omejenega razsodka, brezsrčnega egoizma“, da je njihovo geslo: „Čim neumnejši, tem boljši!“ Tudi prečastite škofo ometava članek z besedami: „Ali naj damo naslov „Zu dumm“ le njihovim voditeljem kot stopinje doktorstva? Mogoče je, skoraj gotovo, ker morajo svojim mlajšim v duševni slepoti kazati pot. Kdor si je stavil kot na-

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

Prav za prav so prevratniki posnemali le radikalce. Delphech je bil 4. septembra le skromen knjigovodja neke kupčijske hiše. Dne 6. je bil imenovan za podprefekta v Aix-u, in šestnajst dni pozneje za prefekta ronskih ustij; torej v osemnajstih dneh je prešel vse stopinje administracije, ker je Marseille prefektura prve vrste. In še boljše: ko je na Esquirossovo in njegovo mesto prišel Gent-Delphech ni imel nikoli drugega v rokah, nego peresno držalo in strgalni nožič — je bil vendar imenovan generalom, poveljnikom druge brigade vogeške vojne. (Uboga Francija!) Radikalci tedaj ne morejo očitati prevratnikom, da so se lahkomišljeno postavljali v najvišje vojaške in upravne službe.

Vendar je pričakovala komuna, da bo napadena od redne vojne; mislila je torej pripraviti se na brambo. In poveljnik mlade mestne legije je dobil nalog, da ustanovi vstajni arzenal, ker mestne trdnjave niso hotele priznati Gastona Crémieux-a in njegovih sodrugov. Dobili so, — ne vém že več, kje in kako, — nekaj topov in krogel, ter so jih postavili na dvorišče prefektore. Oh, kake čudeže

smo delali. Pečali smo se celi dan z vožnjo krogel, in bilo jih je prav težkih. Ko smo jih skladali z voza in jih nosili in pokladali v lepe piramide, joj, kako smo se potili! Zvečer po dokončanem delu pa smo imeli zavest, da smo spolnili dolžnost.

„Ali bodo gledali Versailles, če pridejo!“ — menili smo se, — „zadovoljni bodo s sprejemom!“

In naš načelnik mestne legije, naš junaški poveljnik Giraud, ta si je dal opraviti! Nič ni bilo bolj znamenito, nego videti ga, kako se je obnašal v svoji pisarni; bila je v prvem nadstropju na levo, ob strani dvorane. Kakor je trdil, bil je tisti oddelek prefektore, ki si ga je odbral, poln razletljive tvarine. Komaj si stopil v njegovo sobo, skoči s svojega sedeža.

„Varujte se!“ — je kričal, — „pozor! ne dotikajte se ničesar! V tej sobi so reči, s katerimi je mogoče ves Marseille pognati v zrak.“

Če ste imeli nesrečo, premakniti, prevrtni stol, bližati se kaki omari, izpremenil je svoj obraz, da je bil ob enem prestrašen in skrivnosten, in Vas je prisilil, da se niste kar nič ganili. Zdelo se je, da bo tisoč bomb se razletelo iz vseh kotov, če se le ganete.

„Ne ganite se! ne ganite se!“ — je ponavljal. — „Ne morete si misliti, kako grozno odgovornost sem tukaj na-sé vzeli!“

Po tem, kakor ga je bilo slišati, pripisovala se

mu je velika važnost, in na prefekturi so si domnevali, da imajo vsake vrste razdevajočih naprav. Povsod je bil nered, da si enakega ni mogoče misliti. Pariška komuna nam je poslala tri pooblaščenca: Megy-a, Amouroux-a in Landeck-a. Ti so hoteli ukazovati, in vsak je za svojo osebo kaj zahteval. Od časa do časa so se med seboj obdelovali kot izdajalci; govorilo se je veliko več, da se bodo postrelili, kakor pa vredili.

Semtertje dali so stražam povelje hipoma, kar pa ni bilo nikakor opravičeno. Tako je neki dan, ne vém kdo, dal stražam ukaz, da ne smejo nikogar ven pustiti brez pisanega dovoljenja. Prvi, ki je hotel skozi vrata, ni čisto nič vedel o povelju. Bil je jeden navadnih govornikov v Alhambri, po imenu Pancin.

Meščan, ki je v službi, ga ustavi:

„Ne smete skozi!“

„Pa jaz sem meščan Pancin.“

„Vém to dobro; pa jaz imam ukaz, nikogar ven pustiti brez pisanega dovoljenja.“

Pancin gre nazaj v prvo pisarno, ki jo naleti, vsame papir, ne meneč se, kakošen je, in zapiše nánj:

„Pustite ven iti meščana Pancina.“

Podpis: Pancin.“

Potem resnobno koraka doli in podá straži svoj papir. Meščan bere.

„Prav dobro, meščan, Vi ste v redu.“

logo življenja, da razširja neumnost, nikdar je nima dovolj". Naposled predbacivajo duhovščini — ker le o njej govori članek — „nevoščljivost mače narave“, „goljufijo z lažjo v obleki svetohlinstva“ itd. in to vse, da „praznijo drugim žepa“.

Podpisani torej vračajo ekscelencije gospode ministra za bogočastje in nauk, notranje stvari in pravosodje:

1. Ali sme avstrijski učiteljski list na tak surov način brez kazni hujskati proti veroučiteljem na ljudskih šolah?

2. Na kateri način hoče ekscelencija dati zaščeno krivično zasramovani duhovščini?

„Matica Slovenska“.

LXXXV. odborova seja, v sredo dne 26. febr. 1890. l.

Navzočni: J. Marn (predsednik), A. Bartel, A. Kržič, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, Fr. Levec, M. Pleteršnik, L. Robič, S. Rutar, Fr. Stegnar, I. Šabec, J. Šuman, dr. I. Tavčar, L. Vavrič, Fr. Wiesthaler, A. Zupančič, V. Zupančič, dr. J. Zupanec (odborniki), E. Lah (zapisnikar). Skupaj 19.

Zapisnik zadnje odborove seje, ki sta ga pregledala in odobrila prof. Bartel in Rutar, se potrdi brez ugovora. Odbor vzame na znanje, da je v zadnji ddbi zboroval tudi književni odsek, in sicer dne 20. decembra 1889. Zapisnik je na ogled.

Predsednik se spominja pokojnega, dne 2. febr. (ne 3.) umrlega Davorina Trstenjaka, društvenega ustanovnika, častnega člana in bivšega odbornika, kateremu je „Matica“ po odvetniku dr. Temnikarju položila venec s trakovi še le na grob, ker je po neznanem naključju v Stari Trg došel prekasno, in pa naslednika mu v odboru, pokojnega prof. M. Žolgarja, „matičnega“ poverjenika za Celje, kojega vdovi se je poslalo iz predsedništva pomilovalno pismo v imenu odborovem.

Blagajnik Robič poroča o računskih zadevah. Računski sklep za l. 1889., ki so ga presojevalci pregledali in odobrili, potrdi se brez ugovora; istotako bilanca, račun o tujem premoženju in pa proračun za l. 1891.

Odbor vzame na znanje, da je bila pred sejo v navzočnosti predsednika in pa ključarjev škontrirana blagajnica in da se je našlo vse v popolnem redu.

Odobré se nekateri ukrepi hišnega upraviteljstva v zadevi strank in pa postrežbe.

Ker se océna glasi dokaj ugodno in ker se je nadejati, da zadobi knjiga ministersko potrdilo kot šolska knjiga za pripravnice, sklene odbor po nasvetu književnega odseka izdati dr. Kosovo „Vzgojeslovje“ kot založno knjigo v 500 iztisih. Tiskala jo bo Miličeva tiskarna.

„Matica“ izdá za svoje ude letos troje društvenih knjig in sicer: I. Letopis za leto 1890. Vrednik mu bo prof. Bartel. Raznovrstna tvarina je že zagotovljena. Rokopisi so ali že izročeni, ali pa pravočasno obljubljeni. Imel bo podobno sestavo, obliko in obseg kakor lani. Tiskala ga bo „Narodna tiskarna“ v 2200 iztisih. II. Dušeslovje (II. del). Spisuje dr. Fr. Lampe. Knjiga bo ob-

segala krog 16 tiskovnih pól. Tiskala jo bo „Katoška tiskarna“ v 2000 iztisih. Novi udje dobé mesto nje kako drugo knjigo, n. pr. J. Križmanovo „Slovnico italijanskega jezika“. III. Vodnikovi izbrani pripovedni spisi. Sestavi in vredil ravnatelj Fr. Wiesthaler. Knjigo v obsegu 16 do 18 tiskovnih pól, tiskala bo kot VI. zvezek „Zabavne knjižnice“ tiskarna „Blaznikovih naslednikov“ v 2200 iztisih.

Gledé knjigoveškega dela pritrdi se nasvetu, da prevzame letos še društvene knjige v vezavo jeden knjigovez, založno pa drug.

Vzemo se na znanje nekateri obširnejši rokopisi, ki jih ponujajo društvu, ali so se pregledani vrnili prijateljem.

Več društev in posameznikov prosilo je „Matico“ zopet v zadnji ddbi založnih knjig. Predsedništvo reševalo je njih prošnje po starem v „Matici“ že običajnem načelu.

Po umrlem J. Lipoldu je prevzel poverjenišvo za Mozirje z okolico tamošnji nadučitelj Fr. Praprotnik, po preselivšem se vikarju Fr. Razpetu za Cirkno z okolico tamošnji kapelan Josip Kosec.

„Matica“ sprejme ponujano jej zameno društvenih knjig z „Bibliotheko imperatorske akademije v Varšavi“.

Vzame se na znanje, da je potrdilo več društev, s katerimi zamenjuje „Matica“ svoja dela, sprejem lanskih društvenih knjig.

Poročilo o pripravah za „Slovensko besedo“ se odobri in potrdi, da se ima v tej zadevi končno sklepati v prihodnji odborovi seji.

Poročilo o delovanju odseka za nabiranje krajepisnih imen, ki se bavi sedaj z revizijo imenika krajev vojvodine Kranjske, da ga v kratkem predloži c. kr. deželnemu predsedništvu, se vzame na znanje.

Zapisnikar poroča še o nekaterih došlih kurentnih dopisih in pové, kako so bili rešeni.

Prirastek knjižnice znaša od zadnje ddbé 70 knjig, zvezkov in časopisov, in sicer: 18 vsled daril, 52 vsled zamenje; po jeziku največ slovenskih, čeških in ruskih.

Za lansko leto je plačalo 1618 letnikov, za letos 324. Lanskih knjig je še le po kach 30 iztisov na razpolaganje.

Od zadnje seje so pristopili društvu sledeči člani:

A) Kot ustanovniki:

Lah Evgen, tajnik „Mat. Slov.“ in mag. konc. pristav v Ljubljani. Dr. Požar Lovro, c. kr. gimn. profesor v Novem Mestu. Kržič Anton, nunski kapelan in katehet itd. v Ljubljani. Dr. Lesar Josip, sem. profesor in konz. svetnik v Ljubljani. Vrhovnik Ivan, župnik v Št. Gothardu (vsi izmed letnikov).

B) Kot letniki:

Kramarič Josip, kapelan v Hinjah. Končina Iv., trgovec in posestnik v Gorenji Vasi. Gestrin Franc, gimn. suplent in hišni posestnik v Gorici. Novak Matija, bogoslovec v Ljubljani. Avsec Franc, ka-

plan v Metliki. Gabrič Anton, kapelan v Semiču. Levičnik Alfonz, Pečjak Gregor, Pretnar Franc, bogoslovec v Ljubljani. Pl. Garzarolli Franc, c. kr. sod. pristav v Metliki. Ažman Josip, učitelj na Breznici. Erjavec Peter, župnik v Trbovljah. Tomažič Marko, kapelan v Trbovljah. Bogataj Jernej, kapelan na Dolu. Perné Franc, alojz. prefekt v Ljubljani. Kadunc Matija, župnik v Preloki. Mohar Peter, župnik v Dragatušu. Ražun Matej, bogoslovec v Celovcu. Papež Anton, posestnik v Čeplih na Vranskem. Vidmar Ivan, kapelan v Volčah na Tolminskem. Bošković Anton, kapelan v Lučanah. Kolenko Josip, kapelan v Lučanah. Trstenjak Franc, župnik pri Sv. Duhu. Zelnik Josip, beneficijar na Vačem. Čitalnica narodna v Cirknem. Podobnik Peter, župan v Cirknem. Scheybal Josip, kapelan v Cirknem.

Občni zbor ima biti junija meseca. Dotlej bo še ena odborova seja, v kateri se bodo končno dognale zanj potrebne priprave.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključí predsednik sejo proti 7. uri.

Narodno hujskanje.

„Zdaj se spoznava, komu so bila ta narodna ščuvanja na korist in komu na škodo, ko se je vsaj deloma povrnil mir na Češkem med Nemce in Čeha“ — pravi bruski „Hlas“ v svojem uvodniku. „Prej je bilo narodovo geslo: ‚Vse za Boga, domovino in kralja‘ ali: ‚Vse za vero in narod‘. Toda zdaj je postalo geslo edina beseda: narod. Kaj s tem marsikak takozvani narodnjak umeva, hitro poznate po njegovem perji. Marsikdo kriči samo radi tega, da bi se opéril, dasi ima lepo perje; nato se pa pojavi z geslom, po kojem se je ravnal vse svoje življenje in koje slóve: ‚Vse za-me‘ — in po njem tudi živi.“

Bodimo odkritosrčni in ozrimo se po vrstah teh najglasnejših narodnjakov, spominjajmo se narodnega delovanja teh mož pred dvajsetimi, desetimi leti. Koliko jih je možato vztrajalo v pošteni narodni borbi? Marsikoga odpihnul je gmotni prospeh med naše največje neprijatelje, marsikdo je postal mlačen v svoji prenapeti gorečnosti, ako ni mogel doseči tega, po čemer je hrepenel. Lahko rečemo, da se jih je iz teh vrst, in zlasti izmed onih, ki delajo za narod samo z jezikom in ne tudi v dejanji, v nekoliko letih mnogo zgubilo, kakor mehurčki od mila. Dasi se tak mehurček v toplem zraku krasno in žarnimi bojami blesti, ostane vendar — pena. Istotako se marsikak narodni apostol popenja na perótih ljubezni do domovine, šopiri se raznovrstnimi frazami za ta mili mu narod, ko pa pride do čina, ko se mu ne spolnijo vse njegove kruhoborne nádeje, utihne, zgine, in skoro ga nečega dne slišiš in vidiš pohajati v taboru naših nasprotnikov.

O taci ljudéh velja rek:

„Na ustnih ta človek pač nosi Jehovo,
A srce le Mámona moli njegovo!“

In pusti ga oditi.

Ta priprosta, pa resnična dogodbica, če tudi neverojetna, bo zadostovala kot dokaz, v kakošnem blatu je gazila komuna.

Dne 4. aprila zjutraj je bilo vse iznenadeno, ko so videli vojake taboriti na več krajih mesta. Da bi se polastila prefektura redna vojna, ne bilo bi jej treba družega, kakor priti pred vrata in notri iti.

Ne vém, kakošna poročila je dobival general Espizent. Gotovo je, da, če so ta poročila kazala na vstajnike, kakor da imajo groznih pomočkov, niso bila resnična.

Ne bodem pripovedoval o tem dnevu, ker se je to že mnogokrat zgodilo. Le nekatere osebne spomine hočem omeniti.

Ko se je streljanje pričelo, hiteli so k poveljniku Giraud-u, ki je tolikrat obetal, da bo sovražnika potrl v prah. Poveljnik pa obstane, da, če je govoril, kakor je bilo povedano, se je to zgodilo le, da bi v teh, ki so k njemu prišli, obudil spoštovanje do komune. Odpró omare njegove pisarne, tiste glasovite omare, v katerih je bilo toliko bomb; v njih ni bilo nič najti.

Gredó na dvorišče prefektura, postavijo top za brambo in ga hočejo nabasati. Oh, res da, nemože je dobiti kroglo, ki bi mogla vánj. Premier teh krogel, s katerih vožnjo smo se mi toliko trudili, je bil večji, kakor pa širjava votline topov. Nikomur

ni prišlo na misel, da bi preiskal, ali so pripeljane prave krogle za topove.

To je bilo neizmerno smešno; samo da so se jeze smejali.

Kaj storiti? Kateri so imeli veselje do boja, preostalo jim ni družega, nego streljati po ulicah izza dveh ali treh barikad v mestu. Pri tem sklepu je ostalo, in celi dan je bila prefektura, namesto trdnjava, bolnišnica, kamor so nosili ranjence obeh strank.

Z griča „de la Garde“ in iz trdnjave sv. Nikolaja so dežile granate. Na lepovidu prefekturine ure sta moj tovariš Elija Devéze in meščan Panzin stanovitno držala do štirih popoldne beli prapor, da bi izprosila ustavljenje bombardovanja. Pa granatni dež se je polegél še le ob solnčnem zahodu.

Med dnevom, ko sem odjedel o poludné doma, grem za trenotek na prefekturo, kamor se je moglo priti na lastno odgovornost in nevarnost, ker šlo se je čez trg skozi točo krogel, ki so padale iz sosednih hiš, zasedenih od vojakov.

Strankarjev komune ni bilo več mnogo. Nekoliko starih meščanov stražilo je admirala prefekta, ki so mu pridružili kot zastavljence še županovega sina. Dvorane so bile izpremenjene v vojaške bolnišnice; neka mlada ženska in ranocelnik, ki nista držala z nobeno stranko, sta vstajnike kakor tudi ranjene vojake obvezovala. V več pisarnah, katere

je prevratna vlada izpremenila v skladišča vojaške oprave, je bilo dobiti še obleke prostostrelcev in Garibaldovcev.

S tremi legijskimi tovariši nategnem ná-se platnene hlače in višnjevi jopič in gremo ustrelit nekaterikrat iz pušk prav zraven na barikado, ki je bila na vogalu ceste Montgrauel in trga St. Ferréol. Odtod smo merili slabo ali dobro na narodne gardiste, ki so s svoje strani nam pošiljali krogle s stopnjic sodnijske palače. Nazadnje ti pripeljejo top in nam pošljejo nove poklone v podobi topovskih krogel, ki so provzročile, da je ena hiša nasproti se razpočila. Takrat smo sodili, da stranke niso več enake in zapustimo barikado; hitro se vrnivši na prefekturo odložimo izposojeno obleko in oblečemo svojo.

Proti peti uri lezem na grič „de la Garde“, da bi videl, kam streljajo naši nasprotniki. Bilo je ondi nekaj radovednežev; pa vojaki nam prepovedó ondi stati.

Poslednjič, ko se je naredila noč, pridejo morščaki frigate „la Couronne“, ki so bili nastavljeni na borzi ter so čakali ugodnega trenutka pred prefekturino palačo, ki so jo vstajniki že zapustili, da zlezejo skozi okna vanjo. Niso dobili družega od zastavljencev, katerima pa ni nihče žalega storil.

Po marseillski komuni je bilo. (Dalje sledi.)

I najboljše stvari, ako so zlorabljene, so sramotne. Poznali smo človeka, ki je hodil vsak dan v cerkev, rad hodil za pogrebi in odkrit na romanje, da bi pokazal, kako je pošten in pobožen; za tem se je v jednom slabem trenutju prelevil v velicega bogotajca, uvidevši, da mu ljudje vendar ne verjamejo. Ako se more zlorabiti vera, najdražji človeški zaklad, zakaj bi se tudi narodnost ne?

Zaradi same narodnosti marsikdo često pozablja na Boga, da, on zabi tudi na blaginjo naroda. Zaradi same narodnosti voli katoliško ljudstvo v deželni zbor može, kojim je vera, če ne privesek, pa saj na posmeh. Zaradi same narodnosti se kriči, naj se podpirajo ljudje, koji žalijo verski čut ljudstva. Zaradi same narodnosti se rinejo v popredje ljudje, koji nimajo nobene vere. Zaradi same narodnosti katolik Slovan s katolikom Nemcem ne izpregovori ni besedice, da, bōdi mu največji sovražnik in uničuj ga gmotno!

Vera stopila je v ozadje za narodnost. Katoliško mišljenje gine in peša zaradi samih skrbij za narodnost. A vendar edino vera more povzvesti narode, pomiriti je in združiti k skupnemu namenu, k pozemskemu in dušnemu blagru.

Kaj pomenja narodni čut brez vere, to vidimo na Češkem. Ondi se je zaradi same narodnosti narod razdvojil v svobodomisleče, nevernike, katoličane in evangelike. Da je čut in ljubezen do naroda močna, to nam dokazujejo cele vrste za narod požrtvovalnih mož; da je pa ljubezen do Boga in vere močnejša, to nam zopet dokazuje zgodovina.

Narodni čut sebični ljudje uporabljajo v svoj prosep, v razburjenje ljudstva. Kako nevarna je ljubezen do naroda brez Boga, dokazujejo nam zopet narodna ščuvanja na Češkem. Ta dōba bode za narod napisana na črni strani upadka in narodnih strastij. Ljudstvo je nahujskano. Zakaj? Ker neče graditi spomenika Husu. Govorčiji se, da se s tem ne netijo verski razpori, temveč proslavlja samo narodnjak. A vendar so na čelo družbe za zgradbo spomenika ljudje, kojih glasno („Národní Listy“) neprestano zasramuje katoliško vero, ljudje, koji so brez vere. K njim se družijo zakleti neprijatelji katolicizma: protestantje. Jednemu prigovarjajo: Daj za spomenik vélicege Čeha! — tako odkritosrčnim katoliškim narodnjakom. Drugemu zopet pravijo: Daj za spmenik krivoverca! — to pa tem, koji so brez vere, ali so pa sovražni katoliški veri. In tako se povsodi lové ljudje na limanice svobodomiselnih narodnih kričačev.

Kam vedejo narodna ščuvanja? K upadku naroda. V deželnih zborih, kjer gré tudi za gmotno korist naroda in njega potrebe, pozablja se zaradi samega govoričenja, da ljud gine, da peša kmetijstvo, delavski in obrtni stan, da pešajo tri vrste: meščanska, delavska in rokodelska. Vsi ti trije stanovi trkajo na duri deželnih zborov in državne zbornice ter prosijo za zboljšanje neznosnih razmer. Na vrata trka socialno vprašanje, državni zbor naš bavi se pa z drugimi stvarmi.

Cemu je neki narod prosjakov? Kaj pomaga vsa narodna zavednost, če pa narod sam ostane ubog, ako padajo stanovi njegovi v suženjstvo, v zavisnost kapitala? Zaradi tega treba skrbeti za povzdigo gmotne blaginje in ne pozabljati zaradi narodnosti na gmotno okrepjenje ljudstva. Čim imovitejši je narod tem veljavnejši je glas njegov, tem močnejši je!

Hus v svojem in sedanjem času.

XV.

Drugo vprašanje je to: ali je bilo to gibanje Husovo in tovarišev opravičeno, ali z drugimi besedami: ali je bilo v cerkvi in državi na Češkem res toliko slabega in gnilega, da so bili pametni možje pravno prisiljeni upreti se taki korupciji, in ali so bila ta pota in sredstva prava do takega namena?

Od namena je odvisno vse drugo, ker po namenu se ravna sredstva in pomočki in iz narave sredstev je mōdi sklepati na kakovost konca, koder ni očitno postavljen.

Kakōšen namen je imel Hus?

Hus je bil sin revnih kmečkih starišev, je borno se preživil v Pragi, zato je naravno, da si je želel priti kmalu do kruha in sicer do dobrega kruha. To je sam povedal, da vzor njegove mladosti je bila dobra služba. Ker je upal prej priti do kruha, če vstopi na polje prostih ved, kot v bogoslovju, izvolil si je prvo, ker pa je spoznal, da bi mu utegnili pomagati tudi teologija, je še to pri-

zel. In res vidimo, da je postal profesor prostih ved in pridigar na češki betlehemski kapeli. Prva želja se mu je izpolnila.

Ali je Hus hrepenel še po višjih boljših službah, ni dokazano, — govoril je sicer zoper dobre službe vsaj proti dohovnikom, nasproti pa je gledal ostati v dobrem soglasju z dvorom, kjer so se tedaj od-dajale dobre službe, torej vsaj popolnoma ni hotel si vrat zapreti. Ker to ni dokazano, ne moremo na tej podlagi dalje sklepati. Poiščimo drugi namen Husovega nadaljnjega delovanja.

Nemci in Čehi so se ravšali med seboj. To je čutil tudi Hus najprej na univerzi in potem zunaj, in ker je bil med onimi, ki ne odjenjajo, rastel je razpor. S prva je bil znanstven, potem praktičen za službe in ustanove in nazadnje političen za glasovanje in gospodstvo.

Zunaj so se prepirali Čehi z Nemci. Nemci so prihajali številneje in so pobirali boljše službe. Zoper to so že prej se vzdigovali Čehi in Husa smo videli le stopati v stopinje svojih prednikov. Ker pa vendar ni bilo to tako strogo ločeno, da bi bili samo Nemci imeli bogate prihodke in Čehi samo slabe, zato je bilo treba za boj v cerkvi še ene druge podlage in to je našel Hus v Wiklifovih spisih.

Kaj je pobral Hus iz Wiklifa?

Wiklif je pomagal Husu. Ta John Wiklif je bil Anglež, 1360 — 1384 profesor v Oksfordu, nasprotnik ubožnih redovnikov. Načelnik škofovega kolegija je izpodrival mendikante (franciškane in dominikane), ti so ga zatožili in škof ga je odstavil. Wiklif je imel dobre službe in milost na kraljevem dvoru.

Po stari pogodbi je Angleška plačevala papežu na leto 1000 mark, na ta dolg so Angleži večkrat pozabili in ko ga je l. 1365 papež Urban V. zopet tirjal, niso ga hoteli plačati, in Wiklif je rekel, da imajo prav, in da ima država pravico cerkvi vse premoženje pobrati.

Wiklif je podpiran od dvora vedno huje govoril proti mendikantom, proti škofom in proti papežu, ki denar stiska iz ljudi. Wiklif je učil, da mora biti pridigar po apostolsko ubožen; on ni bil tak, od drugih pa je to tirjal.

Škofje so skušali Wiklifa kaznovati, pa ga niso mogli, ker je imel potuho pri vojvodi Lan-kasterškem.

Tako za silo je bil Wiklif nekaj se podal, a v resnici je počel, kar je hotel. Preložil je sveto pismo po svoje in ga po svoje razlagal. Pridigovati to je prva dolžnost duhovnikova, vse drugo je manj važno. Krivo je učil o sv. maši, o Bogu, o milosti božji, o odrešenju, o cerkvi, o hudem principu na svetu, o sv. pismu, odpustkih, o cekvenem premoženju. — Wiklif je trdil, da cerkev ne sme imeti časnega blaga, — noben predstojnik, ne svetni ne duhovski, nima oblasti čez podložnike, kadar je v smrtnem grehu, duhovniki smejo pridigovati brez dovoljenja škofovega ali papeževega, noben škof ne sme koga izobčiti, dokler ne vé, da je tudi od Boga izobčen; kdor ima kesanje, temu izpovedi treba ni. Iz teh stavkov je Hus posnel zá-se, kar mu je ugajalo. Videl je Hus, da se je Wiklif ljudem najbolj prikupil, ker je učil, da morajo biti duhovniki revni, vladi pa se je prikupil s tem, da je vladi prilastoval vso oblast čez cerkveno premoženje. In ravno tako je učil in delal Hus.

Videli smo, da so že pred Husom nekateri ostro govorili proti bogati duhovščini, zato ni Hus ravno kaj novega trdil, ampak le druge je posne-mal, s početka bolj rahlo, potem pa vedno ostreje. Na Angleškem je bilo prišlo do vstaje in ropanja in na Češkem ravno tako.

Wiklif se je vselej potegnil za vladu zoper cerkev in to mu je vlado naklonjeno ohranilo, enako je ravnal Hus. Vselej je stvar tako zaviil, kakor da škof ali papež škodujeta kraljestvu, če je prišla kaka preiskava ali kazen na preširne razgrajalce in krivo-verce. Tudi Hus si je ohranil kralja in dvor naklonjena, in to mu je vseskozi koristilo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. februarja.

Notranje dežele.

Naučni minister je izdal naredbo, da bode vlada prevzela srednje šole, katere vzdržuje mesto Dunaj. Ta naredba je za Dunaj jako važna, ker dunajsko mesto je plačevalo za srednje šole skoraj polovico milijona.

Češka. „Prager Abendblatt“ poroča, da so že imenovani člani od obeh narodnih strank za komisijo, ki bode omejila sodniške okraje po narodnosti. Čehi bodeta v komisiji zastopala dr. Škarda in dr. Zátka, Nemci pa dr. Waldert in dr. Schlesinger.

Ogerska. Ministerski predsednik Tisza noče odstopiti, opozicija pa nadaljuje v proračunski debati svoj boj proti njemu. Skrajni opozicionalec Eötvös je v nadaljni debati trdil, da Tisza ne more več služiti kroni in narodu. Zahteval je, naj vlada razpusti zbornico, v nadi, da bode opozicija močnejša prišla v zbornico. Domahidi je obsojal postopanje opozicije, ki naj bi pobijala vladna načela, ne pa osebe. Grünwald od zmerne opozicije je naglasil, da je prijatelj mirnega posvetovanja, vendar je odklonil budget, ker Tisza ni pravi posredovalec med krono in prebivalstvom.

Vnanje države.

Srbija. Dne 24. t. m. so prijeli bivšega načelnika v Belgradu, Gliša Djordjevića na podlagi dokazov o izneverjenju, zlorabi uradne oblasti, ponarejanja denarja, zapisnikov in listin. Ta dogodek je iznenadil vse kroge. Gliša Djordjević je igral važno vlogo, veljal kot „persona gratissima“ kralja Milana in imel veliko zaupanje pri liberalni stranki. Pritožbe se še množé in prebivalstvo radovedno pričakuje preiskave.

Bolgarija. Zmerom se bolj kaže vpliv Rusije v Paničevi zaroti. „Kölnische Ztg.“ poroča: „Komisija, ki preiskuje zaroto Paničovo, dokazala je iz pisem in telegramov, da so zarotniki prosili Rusijo, naj jim pošlje energičnega generala, kateremu je Bolgarija povsem znana, ki naj bi odstranil vladu ter sam prevzel vodstvo. Ruski general s spremstvom drugega generala je bil že na potu nekaj dni, predno so zaprli zarotnike. Dokazalo se je, da je poslala Rusija tega generala na zahtevanje zarotnikov. Nadalje se poroča iz Sofije: „Vlada se obotavlja izročiti vojnemu sodišču, katero bo sodilo Pánico in njegove pristaše, zasačene listine in pisma, ker vse to jasno govori o sokrivdi ruskega poslanika v Bukareštu, g. Hitrova. Mnoge države so baje odsvetovala Stambulovu objaviti vse dokaze, katerih vsebina bi bila Rusiji močno neugodna in razžaljava.“

Italija. V mnogih večjih mestih po Italiji prebivalstvo javno obsoja brezobzirnost vlade, ki je zaplenila „dedščino revežev ali pobožne ustanove“. Tako je bil te dni v Napolju med boljših stanov, kateremu je predsedoval mestni odbornik Parlato, ter je sklenil naslednjo resolucijo: „Napoljski meščanje, ki so se v mnogem številu sošli dne 16. februarja t. l., izražajo državnemu senatu željo, naj bi soglasno odklonil postavlo o preosnovi „pobožnih ustanov“, katero je sklenila zbornica poslancev, ker ne ugaja blagru. Žali namreč lastninske in društvene pravice, ruši voljo ustanovnikov in nasprotuje verskemu čutu velike večine italijanskega prebivalstva.“ Sicer je malo upanja, da se bode senat oziral na take želje in opravičene zahteve, vendar je to jasen dokaz, da velik del prebivalstva ne odobrava vladne politike proti cerkvi in njenim ustanovam.

Francija. Francija se skoro gotovo vdeleži berlinske konference o delavskem vprašanju in sicer z različnimi pridržki, kakor Anglija in Belgija — Za preiskavo afere generala Hubert-Castexa določena komisija obstaja iz generala de Gallifeta (predsednik), Costa, Deverdierja, Guicharda, Repusauda. — Iz Pariza se poroča „Pol. Corr.“, da se ne vjemajo prerano objavljeni izpiski spisa polkovnika Stoffla z mislijo izvirnika. Polkovnik Stoffel ne svetuje Franciji zveze z Nemčijo, temveč le poudarja, ali je mogoča taka zveza, in navaja pogoje. Spis njegov je resen in zanimiv, pisan v istem duhu, kakor spis „Pred nemško-francosko vojno“. Polkovnik Stoffel meni, da je zveza z Rusijo bolj umestna. — Francoska vlada je v veliki zadregi zaradi pomiloščenja princa Orleanskega. Kakor se je namreč dognalo, bili so v prvi vrsti za pomiloščenje predsednik Carnot, ministerski predsednik Tirard in minister vnanjih stvari Spuller, akoravno so se upirali ostali ministri. Ker pa so radikaleci v zbornici stavili predlog za pomiloščenje mnogih delavcev, ki so zaprti zaradi političnih prestopkov, predručali so ministri svoje mnenje ter odložili pomiloščenje. Vsled tega zmerni republikanski listi opravičeno očitajo vladi, da se je udala radikalni manjšini. Tako piše „Temps“: „Ministri niso imeli pravice, omejevati predsedniku republike pravico pomiloščenja, še manj se spodobijo zbornici kratiti pravico, katero ima predsednik republike po ustavi.“ Še ostreje piše „Journal des Débats“: „Ministerstvo se pokori ukazom manjšine. Zato se mnogi bojé, da so vlada, večina in zmerni republikanci le sredstvo radikalne stranke.“ Dogodek princa Orleanskega je zopet dokazal slabost vlade in nejeđnost republikancev.

Nemčija. Iz različnih volilnih okrajev prihajajo vesti, da narodni liberalci ne bodo volili tam, kjer bodo socialisti in centrum prišli v ožje volitve. Prostomisljaki so sklenili podpirati javno socialiste tudi v mestih Darmstadt, Hameln, Stade in Würzburg. Potemtakem bodo ti še več mandatov potegnili na sé. — Na Badenskem utegnejo biti ožje volitve ugodne za centrum. — „Frankfurter Zeitung“ piše o tem: Demokratičnim, prostomislečim in socialnim volilem v volilnih okrajih Konstanz, Mühlheim, Freiburg, Lahr in Offenburg ne ostaje drugega, nego poganjati se za kandidate centruma. —

Stara dunajska „Presse“ se čudom čudi temu poročilu. — Postavni načrt o uporabi denarnih glob pride bajé kmalu v deželni zbor. Iz odgovora ministra Herfurtha v zbornici poslancev se dá sklepati, da vlada še dolgo ne bo predložila novega občinskega reda. — Iz Monakovega se poroča: „Odločilni obrat je nastal v cerkveno-političnih bojih. Vlada je bajé sklenila, da ne bo več poslala prošenj ultramontancev, češ, da utegne politična koncesija želje ultramontancev le povečati in slabe nasledke imeti.“ — Torej bo liberalna bavarska vlada rajši podpirala socialiste, ki ji že sedaj rastočez glavo.

Anglija. „Times“ poročajo, da je Nemčija obljubila Angliji odstavit i dnevnega reda berlinske konference vprašanje o delavni dobi. To vprašanje pa je ravno za delavce prevažno.

Brazilijska. Zloglasna brazilijska republika namerava skovati novo upravo. Uprava „zdrženih brazilijskih držav“ bo — kakor poroča „Köln. Ztg.“ v glavnih točkah ta-le: 1. Vsaka stara provinca bo samostojna država v zvezi z Brazilijo; 2. ako dovoli zavezna vlada, smete se spojiti dve ali več provincij v jedno državo; 3. one provincije, ki nimajo vsled premalih dohodkov ali malobrojnega prebivalstva dovolj moči in se ne spojé z drugimi državami, bo de pod imenom „teritorije“ pod direktno vlado zdrženih držav.

Dnevne novice.

(V budžetnem odseku državnega zbora) je dné 26. t. m. poslanec dr. vitez Tonkli grajal slabe ceste na Goriškem. Goriška dežela je s Koroško zvezana le po državni cesti skozi soško dolino, in s Kranjsko skozi Vipavo. Obe te cesti pa ste jako slabi. Stavil je resolucijo: „Država naj prevzame v svojo upravo konkurenčno cesto od državne ceste od Čiginja skozi sv. Lucijo do Cerknega na eni strani in na drugi do Idrije.“ Govornik dalje dokazuje važnost ceste od Gorice do kranjske meje pri Ajdovščini ter priporoča potrebne poprave. Poslanec Nischelwitzer je navajal potrebne poprave ceste po zilski dolini, poslanec Kraus je zahteval, naj se pričnó dela v varstvo savskih bregov pod Brežicami.

(Beda na Kranjskem.) Poročali smo zadnjič da se je c. kr. ministerstvo odločilo, za Kranjsko predložiti državnemu zboru načrt zakona, s katerim se vladi dovoli kredit v podporo stradaljočim. Do danes še ni državnemu zboru predložen obljubljeni načrt zakona, nádejamo pa se, da se to zgodi v kratkem, ker sila je velika. Deželni odbor naročil je namreč do sedaj že 21 vagonov turšice, katera je deloma že odposlana na one kraje, kjer se ima deliti stradaljočim. V metliško-črnomaljskem okraji pokazalo se je k sreči, da je število stradaljočih le malo in da bo de tja namenjena podpora deloma dobro došla v druge hujše prizadete kraje. Do sedaj še niso došla poročila od vseh krajev, in z veseljem se prepričava deželni odbor, da je prav mnogo teh poročil ugodnih, ki se glasé: „Hvala Bogu, pri nas ni bede; bodemo že shajali z lastnimi pridelki, akoravno so bili nekoliko pičlejši.“ — Vkljub takim mnogobrojnimi poročilom pa so neugodna poročila prepogostna in je število stradaljočih v deželi znašalo že sredi minolega tedna nad 35.000 oseb. Ako se s tem od dné do dné rastočim številom primerjajo sredstva, ki so v ta namen na razpolaganje, kaže se pač tužen pogled, ker čas, do katerega je še skoro nemogoč vsak zaslužek, je še predolg, — in kaj pomaga revežem podpora nekaterih soldov! Ako bi se hotela vsa deželna podpora 20.000 glđ. razdeliti za živež stradaljočim, pridej na glavo komaj 50 kr., s katerimi naj bi se prežive vsaj nad mesec dnij; pa misliti je, da čaka še pomembnejši del podpiranja, namreč razdelitev semenskega krompirja in žita; v ta namen treba bo obrniti večji del dovoljenih podpor, seme se mora preskrbeti ljudém, sicer tudi letošnje leto ne morejo pridelati živeža in bi jim tako pretela nova neizogibna dôba bede. Pri takih razmerah nadejamo se od strani vlade izdatnejše podpore in pa posebne pozornosti v tem smislu, da se pridnim našim ljudém podá prilika zaslužka z osuševalnimi deli ljubljanskega močvirja, z vredbo vipavskih hudournikov in potem tudi z zgradbo dolenske železnice, tako, da si zaceli posebne ljubljanska okolica in pa dolenska stran one rane, katere so ji prizadele neugodne letine in nesrečne razmere zadnjih let.

„Novice“.

(Poštni filijali) se odpró, kakor smo že poročali, jutri, in sicer št. 1. „Pred škofijo“ in št. 2. na Starem trgu. Vsprejemali bodete vse denarne pošiljatve do 500 glđ. in druge pošiljatve do 5 kg.

(Bolniška blagajna mojstrov v Ljubljani) ima letni občni zbor v nedeljo, dné 2. marca 1890, ob 10 uri v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Letno poročilo. 2. Predlogi odbora. 3. Dopolnilna volitev odbora. 4. Volitev nadzorovalnega odbora. 5. Predlogi članov.

(Kačičev spomenik.) Kakor znano, prepovedala je dalmatinska vlada minolo leto odkritje Kačičevega spomenika v Makarski, ker so bili na podstavu slovanski grbi brez cesarskega orla. Iz Zadra pa se sedaj poroča, da je ministerstvo razveljavilo prepoved dalmatinske vlade in da se bo odkritje vršilo dné 26. avgusta t. l.

(Vojska zalegi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov.) Kakor smo že naznanili, izdala sta kranjska vlada in magistrat ljubljanski razglas, naj zemljiški posestniki čistijo drevje zalege gosenic in drugih mrčesov. V mnogih krajih je zopet letos mnogo take zalege po sadnem drevju. Sedaj je čas, da se pokonča ta zalega, sicer bo de na pomlad drevje zopet brez listja in na jesen brez sadja.

(Zmrznili) je predzadnji četrtek 79letni cerkvenik P. Ključevšek s Kuma. Sel je v Zagorje ter se popoldne vračal domov. Dolga in težavna pot je starega moža tako utrudila, da se je že blizu svojega doma vlegel v sneg, kjer so ga drugi dan našli mrtvega.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) se snuje za „Priblovas in okolico“ na Koroškem. V nedeljo, dné 2. marca, bo ustanovni zbor v Kazazah pri Ilgu.

(V tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu) je ravnokar izišla lična molitvena knjižnica: „Hoja za Marijo Devico“ ali posnemanje njenih čednostij. Po P. Sebastijanu Zajlerju, premonstratencu, posnel B. Bartol, duhovnik. Z dovoljenjem vis. čast. krškega knezoškofijstva. Na svetlo dala in založila družba sv. Mohorja. Drugi natis. — Cena mehko vezanemu iztisu za ude 40 kr., za neude 50 kr. Veznina stane še posebej za popolnoma v prtú vezan iztis 40 kr., v usnji z rudečo obrezo 50 kr. in v usnji z zlato obrezo 60 kr. Po pošti prejet iztis 10 kr. več.

Telegrami.

Dunaj, 28. februarija. V odseku za postavu zoper anarhiste je izjavil grof Taaffe, da bo vlada z ozirom na mirnejši značaj socialističkega gibanja deloma preklicala naredbe zoper socialiste s pogojem, da bo vsprejeta postava zoper socialiste. Vseh naredb pa vlada ne more preklicati, ker socialističko gibanje še vedno utemeljuje nevarnost izgredev.

Praga, 27. februarija. „Hlas Národa“ poroča, da bo dné 6. marca prva seja komisije, ki ima razdeliti sodniške okraje.

Rim, 27. februarija. „Agenzia Stefani“ poroča iz Londona, da je nemška vlada že razposlala vabila na berlinsko konferenco, ki se snide 15. marca.

Nica, 28. februarija. Prijeli so potnika; kakor trdi, je inženér iz Zagreba z imenom Contin. Sumljiv je ovaduštva, govori dobro nemški in francoski ter je po vnanjem višji italijanski častnik. Po drugem poročilu se imenuje Della Croce.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v inč
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	731.1	-7.4	brezv.	jasno	
27. 2. u. pop.	732.0	5.6	m. vzh.		
9. u. zveč.	734.3	-0.8	sr. vzh.	oblačno	0.00
Srednja temperatura -0.9° za 2.2° pod normalom.					

Po krat i rabi neobhodno potrebno sredstvo za čišenje zô b.

Nova ameriška

zobna glicerín-crème

(preskušena od zdravstvene oblastnije)

KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,

c. kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr.

V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschitzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svebodu, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Laeniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju.

(52—31)

Dunajska borza.

(Telegraščno poročilo.)

28 februarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	glđ.	40	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	88	"	45	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	—	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	95	"
Akcije avstr.-ogerske banke	929	"	—	"
Kreditne akcije	318	"	50	"
London	119	"	50	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	46	"
Cesarski cekini	5	"	60	"
Nemške marke	58	"	50	"

Služba cerkovnika in organista

se oddá o sv. Jurji v Kresnicah.

Več se izvé pri farnem uradu v Kresnicah ob južni železnici.

(2—1)

Cerkvene ure,

ure za šole, vojašnice, tovarne in druga javna poslopja, za industrijske naprave in kolodvore izdelujem trdne in z vsemi najnovejšimi popravami in iznajdbami po najnižjih cenah.

Cerkvam in občinam dovoljujem ugodne plačilne pogoje.

Centke razpošiljam na željo brezplačno.

Stolpnih ur in mehanična delavnica (12—1)

Rihard Liebing

Speising pri Dunaji, Hauptstrasse 66.

P. n. prijatelji!

Kot sosedinja prosim uljudno milega darú iz ljubezni do bližnjega za dve vsled dobrotljivosti propali osebi v župniji Kolovratu, občina Briže, **Jurija in Marijo Pregelj**. Mož je star 89 let ter je vjel 27 vider, sedaj pa že 10 tednov leži vsled slabosti. Njegova sestra, 76 let stara, je vedno bolelna in je bila minolo leto dvakrat v bolnišnici. Imata le stanovanje, preživlja ju že nad dva meseca občina, sedaj pa se bojita najhujše revšine.

Mili darovi naj se pošiljajo Ivani Lewicki, pošta Izlake pri Zagorji na Kranjskem.

(3—2)

Proti davici (diphtheritis),

vsem katarom dihal imamo v **katranovih pastilah lekarja Piccoli-ja v Ljubljani** izvrstno sredstvo, ki jih ozdravlja in človeka varuje pred njimi. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (12)

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhoščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado voljno odgovarjam. (52—9)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!